CİLT-3
Sayı-58

Milliyet

ÇOCUK

7'den 70'e bütün çocukların dergisi

izindeyiz...

izindeyiz...

1881 yılı aralık ayı; Selanik'te ıslahhane semtinde Ahmet Subaşı mahallesindeki babasının yaptırdığı evde doğdu.

993814 numaralı nüfus kağıdı-Aile ismi: Atatürk. Adı: Kemal. Doğum tarihi: 1881... Bu nüfus kağıdı, yeni Türk harflerinin kabulünden sonra Ankara Vilayeti tarafından kendisine verilmiştir.

Annesi Zübeyde Hanımdır. Zeki, sevimli ve iyi kalbli Zübeyde hanımı herkes sever ve kendisine saygı gösterirdi...

Babası Selânik Çayağzı'nda gümrük memuru Ali Rıza efendi...

Günler geçiyor, Mavi gözlü çocuk Mustafa, büyüyor büyüyor - du. Zekiydi, çalışkandı. 1902'de Harbiye mektebini bitirdi. 1906' da kolağası oldu. 1911'de Afrika'ya gitti. Derme Kumandanı ol - du.

Yıl 1913 Sofya ateşe militeri, yıl 1918 Yıldırım Orduları Ku - mandanı, mavi gözlü çocuk mavi gözlü bir kartal oluyordu....

1919 yılı mayıs ayının 16 ıncı günü... Şişlideki bu evin kapısından 38 yaşında mavi gözlü bir kartal adam çıktı. Bir vatan kurtarmaya gidiyordu....

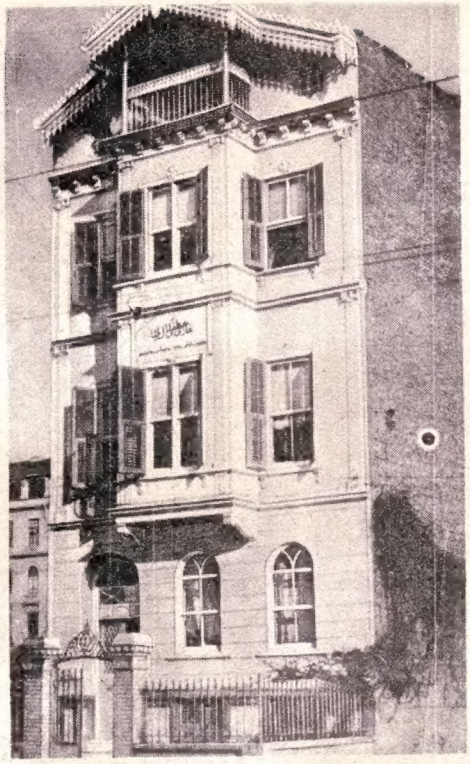

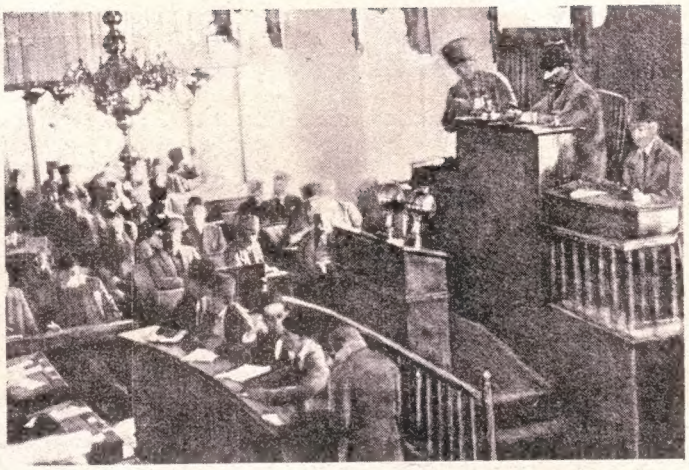

Anadolu eskiden bu yana bilinen, görülen Anadolu değildi artık. Anadolu Mustafa Kemal olmuştu. Yer Mustafa Kemal, su Mustafa Kemal, toprak Mustafa Kemaldi. Bir büyük heyecan kaplamıştı ortalığı, ve 23 Nisan 1920; Büyük Millet Meclisini açtı mavi gözlü kartal Mustafa Kemal...

Meclisin açılması yarınlara gidişi hızlandırmıştı. Bir ülkenin, bir milletin bir bayrağın kurtuluş savaşı başlamıştı. Mustafa Kemal bu büyük savaşın gecesinde, gündüzünde, güneşinde ve karında vardı... Kar üstünde uyku, uykuların en güzeli...

26 ağustos 1922 'de büyük taarruz emrini verdiğinde, arkasında bütün millet vardı. Genç kızlar, kadınlar, nineler cephane yapıyor, mermi dolduruyorlardı. Ve Atatürk Büyük Türk Milletine, bu milletin ordusuna sesleniyordu"ORDULAR İLK HEDEFİNİZ AKDENİZDİR, İLERİ..."

Ordu yürümüş, dedeler yürümüş, nineler çocuklar yürümüş. Dağlar taşlar dereler yürümüş... Ve İzmir'e girilmiş Bu, ülkenin kurtuluşu, bir bayrağın en güzel şekilde dalgalanışı demekti. Sonra Lozan, Cumhuriyet'in ilânı, devrimler ve insanca bir düzene yöneliş...

10 Kasım 1938 Büyük Türk Milleti ve bütün dünya "YAŞATICI BİR ACI"yı yaşadı... Bir sessizlik sürer gider o gün bu gün her 10 Kasım günü... Ve içimizden kopan bir haykırış kucaklar bu yurdu "İzindeyiz büyük önder, ATATÜRK..." Her yerde, her zaman aramızda olan, bizimle düşünen mavi gözlü kartal adamı saygıyla selamlarız....

Yazılar ve resimler : GOSCINNY ve UDERZO ● Türkiye'de yayın hakkı **Milliyet** gazetesine aittir

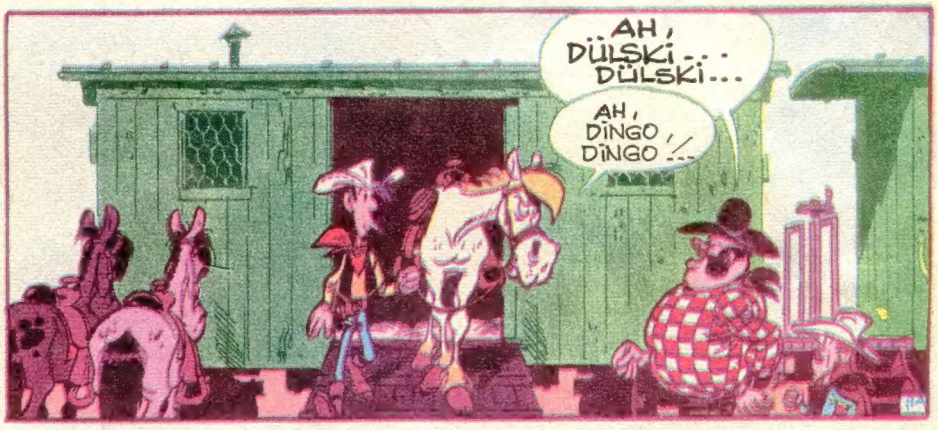

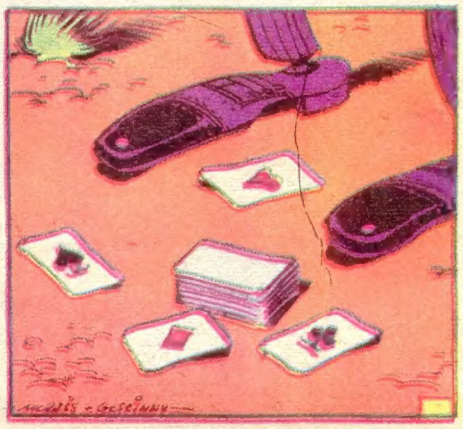

Grandük Leonid ve yardımcısı Bulenkovla tanışan Red Kit, yeni bir maceraya atılmıştır. Üçlü ekip Trenle uzak batıya bir seyahate çıkarlar. Bu sırada soyguncular tren yolu üstündeki bir köprüyü havaya uçururlar...

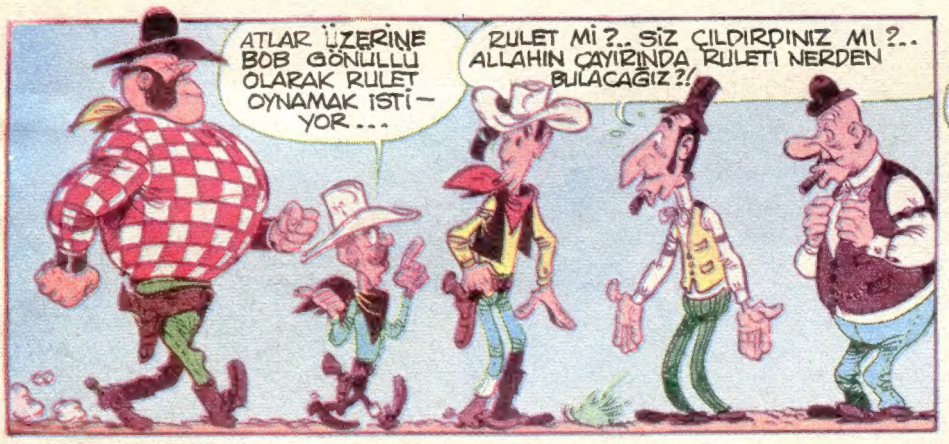

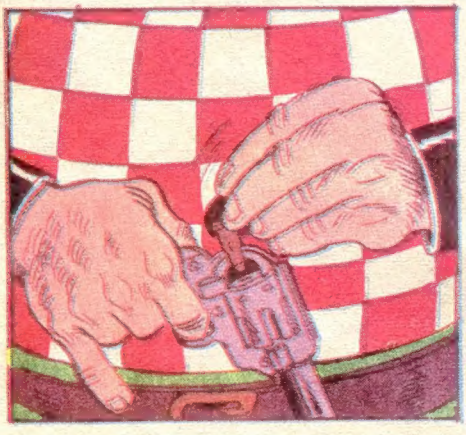

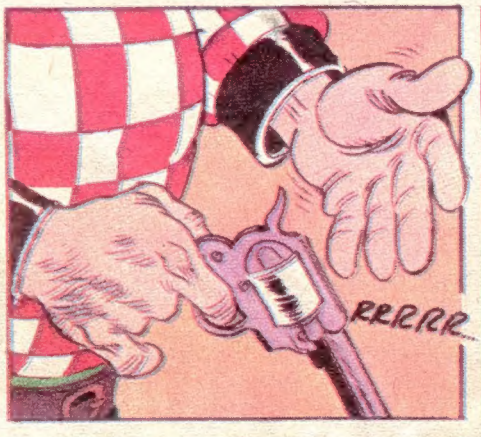

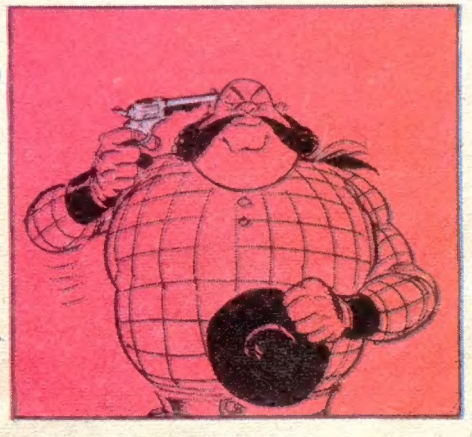

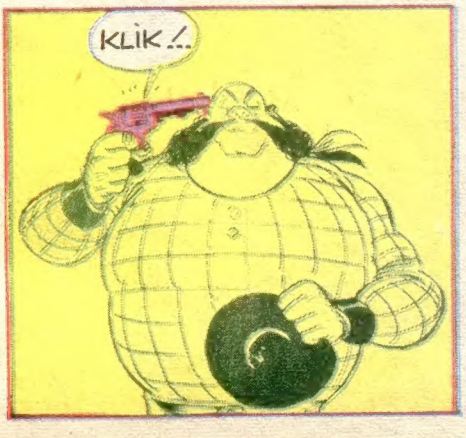

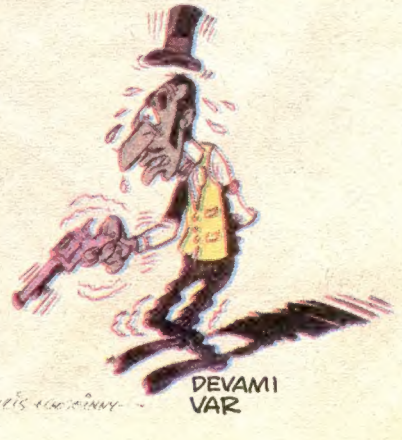

BAŞTAN SONA

Eski Roma zamanında, Pliny İspanya Konsülüyken, koca bir canavarın geceleri sahile gelip balık yuvalarını yağmaladığını ileri sürmüştü.

Düş gücü geniş olan Pliny, olayı çok büyütüyordu hiç kuşkusuz. Gelgelelim söyledik - lerinde bir gerçek payı da olmalıydı. Belki de "kafadan bacaklılar" anlamına gelen cep - halopodlar ailesinden dev bir mürekkep balığı görmüş, bunu korkunç bir canavara benzet - miştir, kim bilir.

Dünya'nın bütün denizlerinde, Antarktika'da bile bulunan mürekkep balığı, beş on santimden onsekiz metreye kadar büyüklükte olabilir.

Uzun bir gövdesi ve ikisi çok uzun on tane kolu olan mürekkep balığı, sessizce yata - rak avını bekler ve yılan gibi kollarıyla onu yakalar. Bu kolların üstünde vantuzlar, bun - ların yanında da avını parçalamaya yarayan keskin pençeler vardır.

Kafasından açılan ağız gibi bir boşluk, suyu öyle büyük bir güçle püskürtür ki, yaratık bir jet hızıyla uzaklaşır tehlikeden. Aynı zamanda mürekkep gibi bir sıvı salgılayarak su- yu boyar ve gözden kaybolur.

En büyük düşmanı keskin dişli balinalardır. Bu balinalar, mürekkep balığını avlayıp yer- ler.

Ahtapotun mürekkep balığından farkı gövdesinin yuvarlak olmasıdır. Ayrıca ahtapotun sekiz kolu vardır. Büyük Okyanus'ta boyu on metreye varan ahtapotlar yaşar, fakat genel - likle bu cinsin boyu iki buçuk metreyi geçmez.

Ahtapotun sağlam, kemik gibi bir sırtı vardır. Bununla düşmanını ağır yaralayabilir.

Genellikle kayaların, batık gemilerin arasında dolaşan ahtapot, çevreye uymak, ken - dini düşmanlarından ve avlayacağı hayvanlardan gizlemek için renk değiştirebilir.

Suyun ortalarında yüzmekten pek hoşlanmayan ahtapot, vaktinin çoğunu deniz diple - rinde sürünmekle geçirir.

KUYRUK...

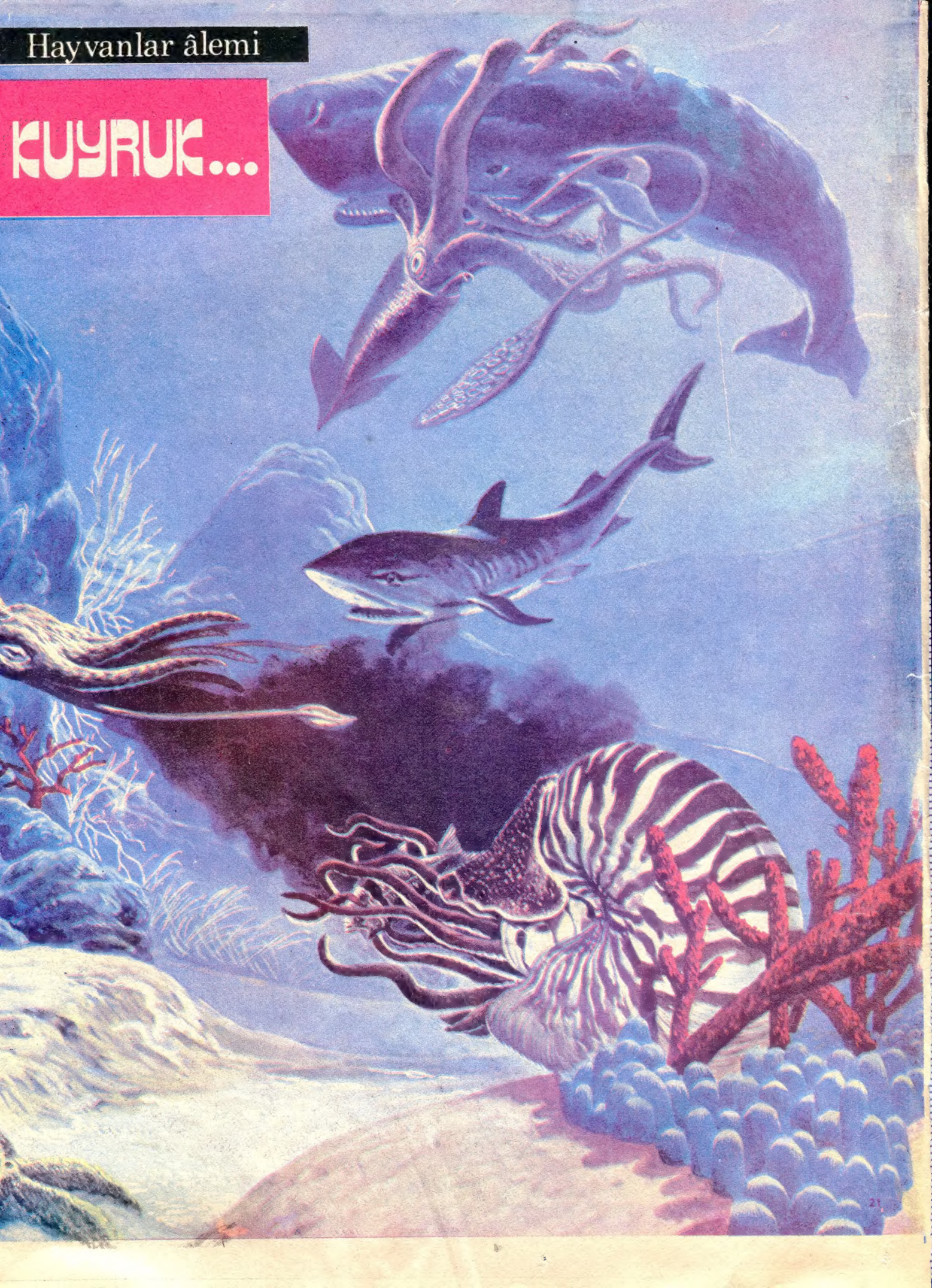

SAVAŞAN KALELER

Ekim 1914'de kraliyet mühendislerinden bir subay Birinci Dünya Savaşında görülen siper savaşlarının hareketli engellemesini önlemek için çelik zincirler üzerinde giden zırhlı bir araç düşüncesini ortaya attı. Bu düşünce o zamanlar Deniz Bakanlığının birinci Lordu olan ve zırhlı araçlar üzerine bizzat uğraşan Winston Çörçil'e ulaştı. Her zaman hünerli bir insanın gözüne sahip olan Çörçil bu düşünceye istekle sarıldı ve onun gerçekleşmesini destekledi. Mümkün olduğu kadar çabuk bir biçimde tasarı gerçekleştirilme yoluna sokuldu. Ve ilk çelik zincirli tekerlekli zırhlı araç 1916 Yılında Little Willie adıyla kullanılmaya hazır duruma getirildi. Ama bunlara ne ad takılmalıydı? Çörçil bu sorunu da çözdü. En büyük sorun düşman casuslarının işi haber almalarıyla bu silâhların şaşırtıcılığından doğacak üstünlüğün elden gitmesiydi. Tank adı verilen bu araçlar büyük ambalajlar içinde Fransa'ya çıkarıldı. Düşman görse bile bunu cepheye gönderilen büyük su tankları sanacaktı. Görev başlamıştı. 15 Eylül 1916'da ilk tank saldırısı Somme üzerine oldu. 50 kadar tank Alman hatlarına doğru ilerledi. Alman askerlerinin yüzlerindeki korku, Çörçil'in sırrının keşfedilmemiş olduğunu gösteriyordu. Tanklar savaşın gidişini değiştirmişti. Etkili oldukları ispatlanmış olmalarına rağmen Birinci Dünya Savaşında kullanılan Tanklar son derece ilkeldi. Ama İkinci Dünya Savaşında tanklar ve zırhlı araçlar daha da geliştirildiler. Orduların saldırılarında öncü güç haline geldiler ve dünyanın her tarafında, bütün savaş alanlarında savaşa katıldılar.

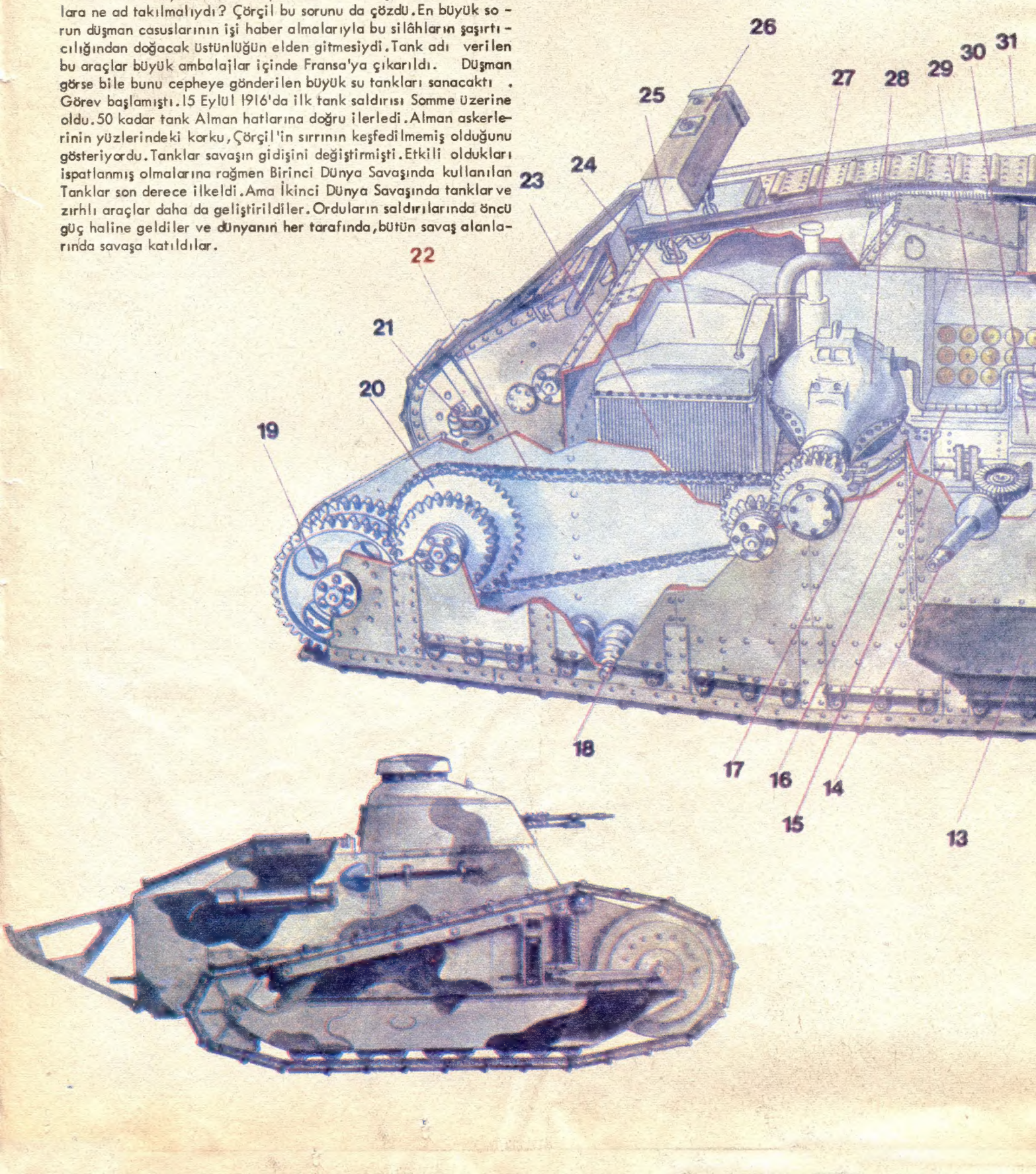

Casusları ürküten ya da şaşırtan bu gizli silâhlara tank adı verildi. Bu ad yarım yüzyıldan fazla Britanyalı - larda kaldı.

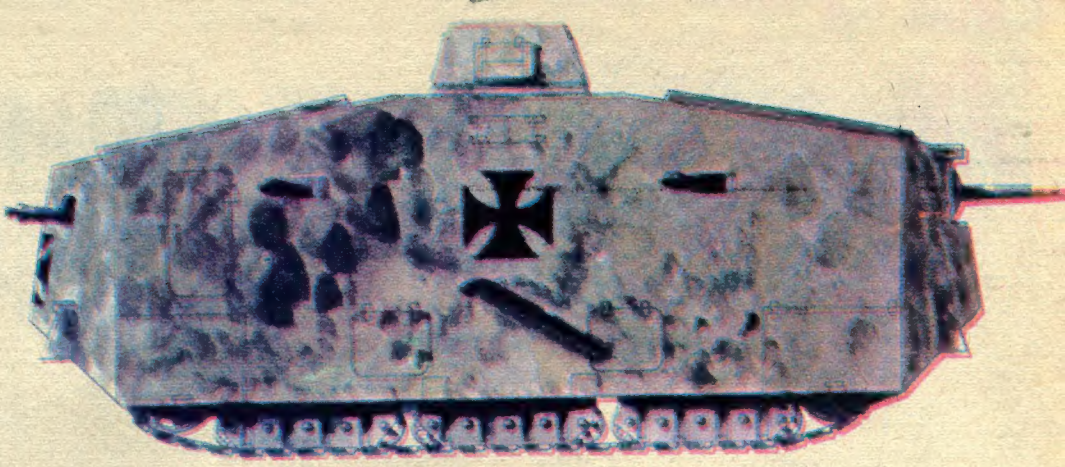

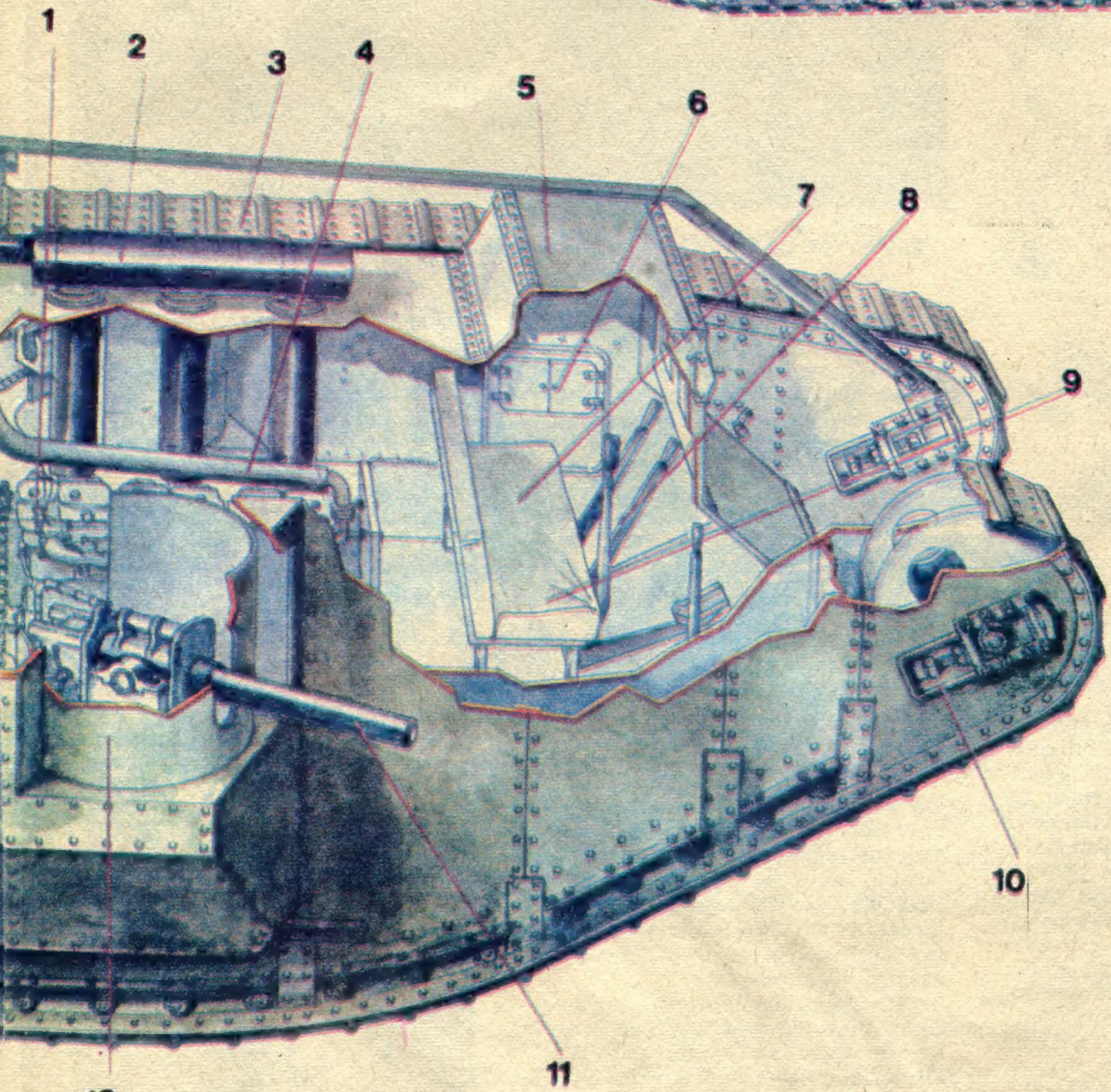

1. MOTOR 6 silindir 105 H.P. Daimler
2. Susturucu
3. Tekerlek dişleri
4. Motor soğutma borusu
5. Ön Taret
6. Kilitleyici ve ~~taze~~ içme su tankı
7. Tank komutanının oturduğu yer
8. Yön verme tokmakları
9. Şöför mahalli
10. Tekerlek geirlimi ve düzeltme vidası
11. Altı librelik top (Her kenarda bir tane)
12. Zırhlı top tareti
13. Sancak çıkmazsa (Topun kolay manevra yapmasını sağlar)
14. 303 Lewis Makinalı Tüfek
15. Yönetme şaftı
16. Çalıştırıcı kol
17. İkinci dişli değiştirme kolları (Sancak ve Liman)
18. Tekerlek döndürücüler
19. Tekerlek sürme çemberleri
20. Destek dişlisi
21. Yedek bağlantı
22. Sürme zinciri
23. Radyatör
24. Hava alma kanalı
25. Radyatör tüp kutusu
26. Tankı saplantıdan kurtarma kirişi (Personelden biri dışarı atlar ve zinciri tekerleğe bağlar, sürücü aracı çalıştırır, kiriş raylar boyunca sürüklenir. Bu iş kiriş çamura düşünceye ve tank onun üstüne tırmanıncaya kadar sürer. Eğer tank bu işi bir gidişte yapamazsa kiriş tepe üzerinde tekrar sürüklenir ve çamurun içine düşer. Kiriş tank ileriye gidebilsin diye çamurda sürüklenmemelidir.)
27. Egzost borusu
28. Isı azaltıcı
29. Altı Librelik 332 Top mermisi (303'lük 6,272 rds)
30. Yağ tankı
31. Kurtarma kirişi, Rayı

yukarı çıkan, aşağı iner

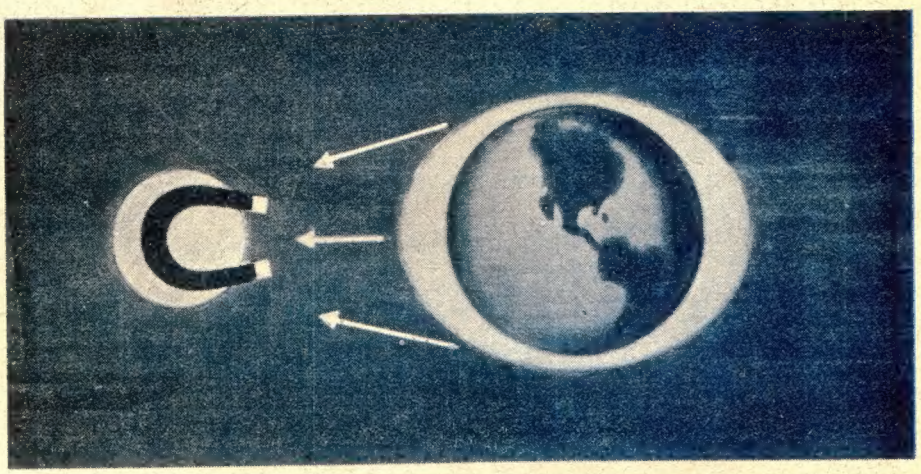

■ Dünyaya çok yakın olan ay, yeryüzüne bir çekim gücü yöneltir. Bu güç okyanusların kabarmasına ve böylece gelgitlerin meydana gelmesine neden olur.

Edmund Halley'in ismi kendisinden sonra adı verilen kuyruklu yıldız sayesinde ünlü oldu. Uzay boşluğunda kayan bu yıldız her 76 yılda bir dünyadan görülür; diğer görünüşü 1986 yılına raslayacak.

Halley bu yıldızın yolunu tahmin etmemiş olmasına rağmen, bilimsel ilkelerini tanıtmak için, Isaac Newton'un ilkelerini ortaya çıkarmak yoluyla ününü sağladı. Diğer 17 nci yüzyıl bilim adamlarıyle uyuşarak, Halley gezegenlerin kendi elips yörüngelerinde kalması için gerekli olan güç üzerinde düşünüyordu. Newton'un neler bildiğini araştırması için arkadaşlarının ettiği ricalardan sonra, Halley seçkin matematikçiyi çağırdı ve şaşkınlıkla, Newton'un problemi 19 yıl önce Woolsthorpe'da çözmüş olduğunu öğrendi.

Kendini tüm olarak çalışmaları na vermiş bir adam olarak Newton bütün çağların en büyük bilimsel buluşlarından birisini yapmıştı ve bunu bir başkasına iletmek isteğinde bulunmamıştı.

İlkeleri anlayacak kadar zeki bir adam olan Halley düşüncelerini yazması için Newton'u bütün gücüyle zorladı. Sonunda Principia Mathematica 1687 yılında basıldı.

Newton yerçekimi gücünün varlığını anladığında 23 yaşındaydı. Cambridge'den henüz derecesini aldıktan sonra, üniversite büyük veba salgını nedeniyle kapandı ve Newton Woolsthorpe'a döndü.

Ağaçtan düştüğü söylenen ünlü elma hikâyesi bu zamana raslar. Genç bilgin elmayı yere çeken gücün ay'ı yere çeken güçle aynı olup olmadığını düşünüyordu.

Büyük bir çalışmadan sonra, bunun matematiksel olarak doğru olduğunu ispatladı.

Newton kütlelerin belirli oranlarda birbirlerini çektiğini ortaya koyan yasasını açıkladı. İki kütle arasındaki uzaklık arttıkça yerçekimi nin gücü azalır.

Kendinizi yüksek bir dağın tepesinde varsayın ve boşluğa bir taş fırlatın, yerçekimi üzerine daha iyi bir düşünce elde edebilirsiniz.

Boşluğa Fırlatılan Cisimler

Dünyanın yerçekimi gücüne kapılan taş, aşağıya doğru aşamalı bir eğri çizecektir. Eğer taş daha sertçe atıldıysa, eğrinin derecelenmesi artacaktır. Eğer taş çizilen eğrinin yeryüzünün yüzey eğriliğine eşit olabileceği bir sertlikle atılmışsa, atmosfer tarafından yavaşlatılmadıkça, hiç aşağıya düşmeyecektir.

Havagemilerinin uzaya atılması da bu ilkeye dayanır. İlk aşamada, gemi atmosfere bir roketle fırlatılır. Sonra, ikinci aşamada, ikinci bir roket onu yatay bir duruma sokar. Bunun için gerekli olan hız saniyede beş mil kadardır.

● Çünkü ay'ın kütlesi yeryüzünün künden daha azdır. Böylece yüzeysel çekimi de azdır. Kesinlikle altıda biri kadar. Yeryüzünde altı taşı tarttığımızda, ay yüzeyinde yalnızca bir tek taşı tartıyorsunuz demektir. Yeryüzünden büyük gezegenlerde daha büyük ağırlıklar elde etmek mümkündür.

● Ayın çekimi aynı zamanda yeryüzündeki gelgiti de etkiler. Güneşin ve ay'ın çekimleri okyanusun kabarmasına yol açar; böylelikle gelgitler meydana çıkar. Eğer yeryüzü, ay ve güneş aynı çizgide olsalar, gelgitler aşırı yüksek ve alçak olabilir. Güneş ve ay birbirlerine karşı dik açı oluşturdukları zaman gelgit düzeni en küçük birimine girer.

● Son zamanlarda bilim adamları arasında bir tasarı konuşulmaktadır. Buna göre TV kamerası yerleştirilmiş bir uzay gemisine bütün gezegenlerin çekim güçlerini göndermek ve onu bir kurbağa gibi bir gezegenin yörüngesinden diğerine sıçratmaktır.

■ 2,160 mil çapında olan ay'ın kütlesi yeryüzünden daha azdır. Onun için yüzeysel çekimi de azdır. Ay'a ilk gidenlerin dans eder gibi görünmeleri bu yüzdendir.

DÜNYAMIZIN YARATILIŞI

55. GÖKGÜRÜLTÜSÜ : Bu, sürüngenlerin en büyüklerinden biri, olan Brontozorus'dur. Bir et ve kemik dağı gibidir. Yürüdüğü zaman yer sarsılıp, gök gürültüsüne benzeyen sesler çıktığı için, bilim adamları buna "Gökgürültüsü Kertenkele" anlamına gelen Brontozorus adını vermişlerdir. Koca bir meşe ağacından yüksek olan yaratığın başıyla kuyruğu arasındaki uzunluk 150 m. kadardır. Ele geçen fosillerden, yetişkin bir Brontozorus'un 30 ton ağırlığında olduğu sanılmaktadır. Bu dev boyutlardaki hayvan çok zararsız olup yalnız yeşillikle karnını doyururdu. Hattâ, çok ağır hareket edebildiği ve derisi de koruyucu nitelikte olmadığından çok kez, et yiyen dinazorlara yemek olurdu. Brontozorus'lar düşmanlarından korunmak için bataklıkların çevresinde yaşarlardı. Et yiyicileri görünce, suya dalarlardı.

56-58. DİNAZORLARIN KAYALARI : Yanda görülen kaya parçaları, Dünya dinazorlarla kaynaşırken, deniz dibinde meydana gelmişlerdi. Dünya kabuğunun çatlamaları sırasında su yüzüne çıktılar ve dağları, dağ sıralarını oluşturdular.

56. Triasik Kaya/ Kireçtaşı ya da kumtaşı,

57. Jurasik Kaya/ Bütün Avrupa'da görülür,

58. Kretase Kaya/ Tebeşir-Dover kayalıkları gibi.

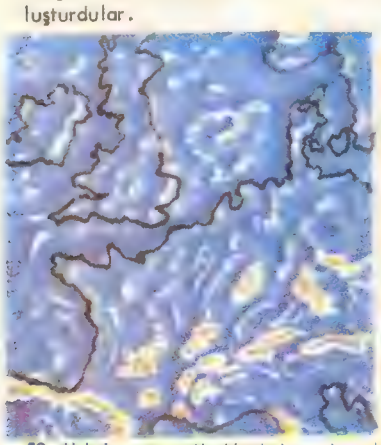

59. Ilık hava tropikal bitkilerin büyümesine yardımcı olurken, Dünya kabuğunda da bazı büyük hareketler oldu. Ve bu devrede Avrupa'nın ilk sıradağları ortaya çıktı. Yukarıdaki harita o devir dağlarını gösteriyor.

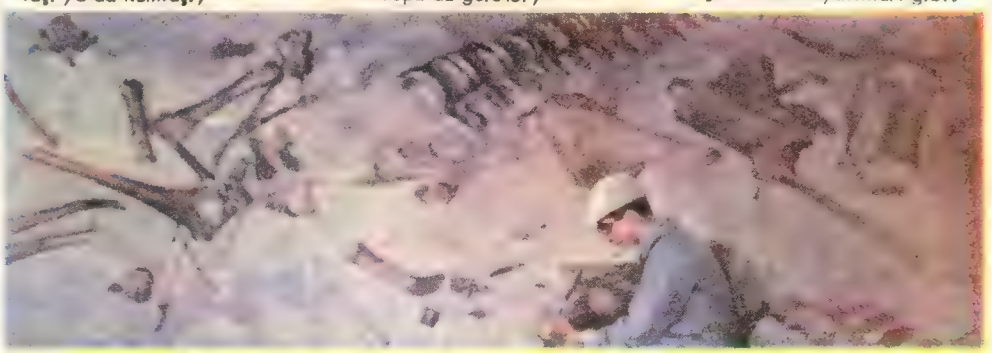

60. DEV MEZARLIKLARI : 100 milyon yıl önce yaşayan dinazorlar her yanda izlerini bırakmışlardır. Her geçen gün yeni fosil kalıntıları bulunmaktadır. Bazan bu fosiller o kadar çok olur ki, bir dinazor mezarlığı düşüncesi doğurur. Amerika'da böyle bir bölge müze haline getirilmiştir. Meraklılar gelip fosillerin bir araya getirilmesini seyrederler. Güney Amerika'da da kalabalık fosil kalıntıları ortaya çıkarılmıştır.

Devamı var

ÖZET :
Profesör Pierre Aronnax, uşağı Conseil , zıpkıncı Ned Land, olağanüstü bir denizaltı aracı olan Nautilus'da tutsakdırlar. Geminin kumandanı garip bir kişi olan Kaptan Nemo, tutsakları bir denizaltı avına davet etmiştir...

JULES VERNE

1. En sonunda ormanın sınırına varmışlardı. Aronnax, denizaltının hareketsizliği içersinde dalları yukarı doğru kıpırdamadan uzanan çok çok büyük ağaçlara hayretle bakıyordu. Ormanın ortalarından doğru keskin kenarlı bir kütle yükseliyordu; bu Crespo adasının alt kısmından başka bir şey olamazdı. Başlarının üzerinde binlerce kulaç yukarda masmavi gök, tropik güneşi altında yatan ada vardı, ama onların bulunduğu yerde yalnız gölgeler ve esrar vardı.

2. Uzun yürüyüş hepsini yormuştu ; Kaptan Nemo bir süre dinlenmeleri için işaret verdiğinde Aronnax bayağı sevindi . Genç bilgin oturduğu yerde az sonra kaykıldı ve kestirmeye başladı . Gözlerini açtığında üzerinde dev gibi bir deniz örümceği gördü. Canavar o korkunç çenelerini açmış, ısırmaya hazırlanıyordu. Fakat Kaptan Nemo imdadına yetişti. Hava tüfeğini hayvanın üzerine doğrultup ateşledi. Patlayıcı fişek az sonra örümceği yere sermişti. Bundan sonra Kumandan, arkadaşlarına gezilerine devam etmeleri için gereken işareti verdi.

3. Yukarı doğru yükselen kütlenin yakınlarına geldiklerinde Kaptan Nemo, kıpırdamamaları için elini kaldırdı. Aronnax az sonra bu davranışın nedenini gördü : İki tane dev gibi köpek balığı, cam gözleri parçalayacak av arayarak tepelerinden geçip gittiler. Bir bilgin olarak Aronnax bu hayvanların çelik gibi dişleriyle bir ısırmalarının insanın hayatına son verebileceğini biliyordu. Neyse ki, deniz diplerinin bu yırtıcı kaplanları onları görmemiş, gölgelikler içinde kaybolup gitmişlerdi. Tehlike geçmiş, denizaltı avı yeniden başlamıştı.

Deniz altında 20 bin fersah 6

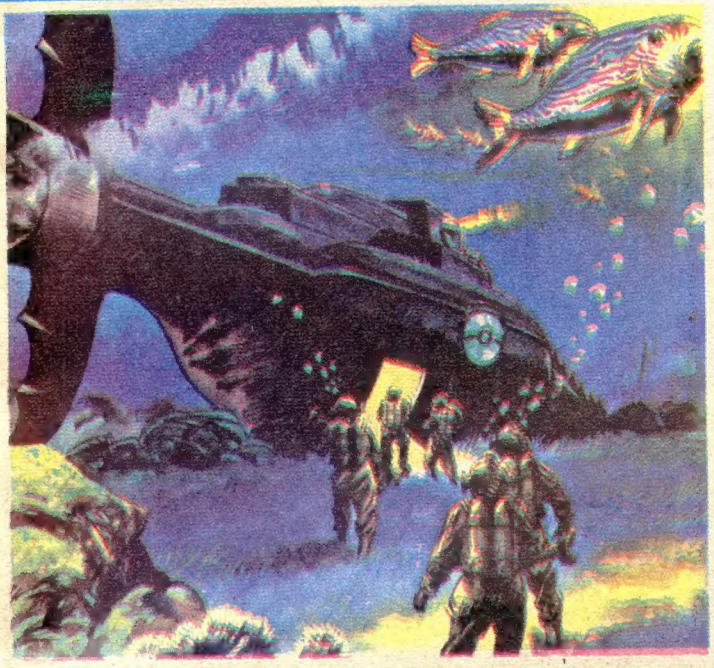

4. Daha sonra Kaptan Nemo ve Nautilus'un tayfası iki tane su samuru vurdular. Bu hayvanların güzelim derilerini elbise yapımında kullanıyorlardı. Daha sonra denizaltı aracına doğru dönüşe geçtiler. Aronnax bu yorcu geziden sonra, Nautilus'u bıraktıkları yerde görünce oldukça sevindi. Gizli kapak kayar gibi açıldı, beş adam içeri adımlarını attılar. Böylece Profesör Aronnax'ın deniz dibindeki ilk yürüyüşü bitmişti.

5. Ertesi sabah günün ilk ışıklarıyla Nautilus, Dünya'nın sularında sürüp giden sonsuz yolculuğuna yeniden başlamıştı. Tuhaf bir kişi olan kumandanının huzursuz çılgınlığına uyarak yola koyuldu. Geminin tekne kısmındaki çok büyük gözetleme pencerelerinden dışarsını seyreden üç tutsak, her an yeni bir şey görüyorlardı. Pasifik okyanusunda ilerlerken acayip bir sürü şeyin yanı sıra Vanikoro'nun haritalara geçmemiş kayalıklarını; yüzyıllardır kayıp olan iki Fransız kalyonunu Bousolle ve Astrolabe'ı gördüler. Suya yakın kayalara çarparak batmışlardı.

6. Bir ay kadar sonraydı, Papua'ya doğru gitmek üzere okorkulu mercan denizinin oralara geldiler. Mercan kayalıkları keskin yelpaze biçimleri ile sayısız gemiye mezar olmuştu. Kaptan Nemo, Gilboa Adası yakınlarındaki tehlikeli Torres Boğazından geçmek istediğini bildirmişti. Bu son derece yanlış bir karardı, ama kumandana karşı gelinemezdi ki! Öğleden sonra üç sıralarında korkunç bir deniz yükselmesiyle boğuşurlarken, Nautilus büyük bir mercan kayalığına çarptı. O sırada dev bir dalga dev aracı deniz yüzüne yakın bir kayanın üzerine oturttu ve gemi orada kaldı.

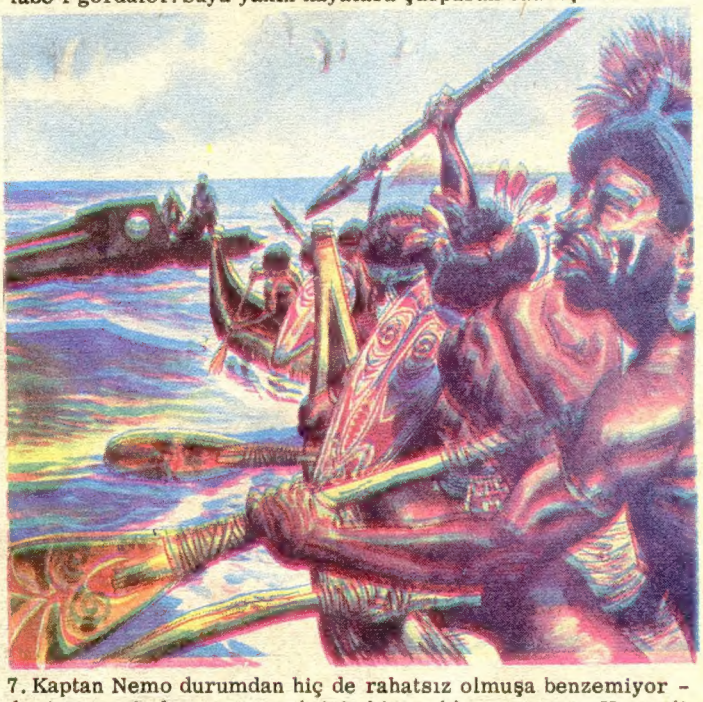

7. Kaptan Nemo durumdan hiç de rahatsız olmuşa benzemiyordu. Aronnax'ı da yatıştırmak için bir açıklama yaptı. Kuvvetli bir deniz yükselmesi onları saplandıkları kayalıklardan kurtaracaktı. Bu yükselme de ayın dolunay olduğu zamana rastlıyordu ki, dört gün sonra ay tam dolunay oluyordu. O zaman Nautilus yüzebilecekti. Üç gün boyunca saplanıp kalmış Nautilus'da hayat hiçbir şey olmamışçasına sürdü gitti. Derken... olanlar oldu! Nemo ve Aronnax güverteye çıkmışlardı ki, ilerlerden doğru içi düşman yerlilerle dolu kayıkların Gilboa kıyısından harekete geçtiğini gördüler. Az sonra da savaş çığlıkları kulaklarına geldi.

Devamı var

MICHEL VAILLANT

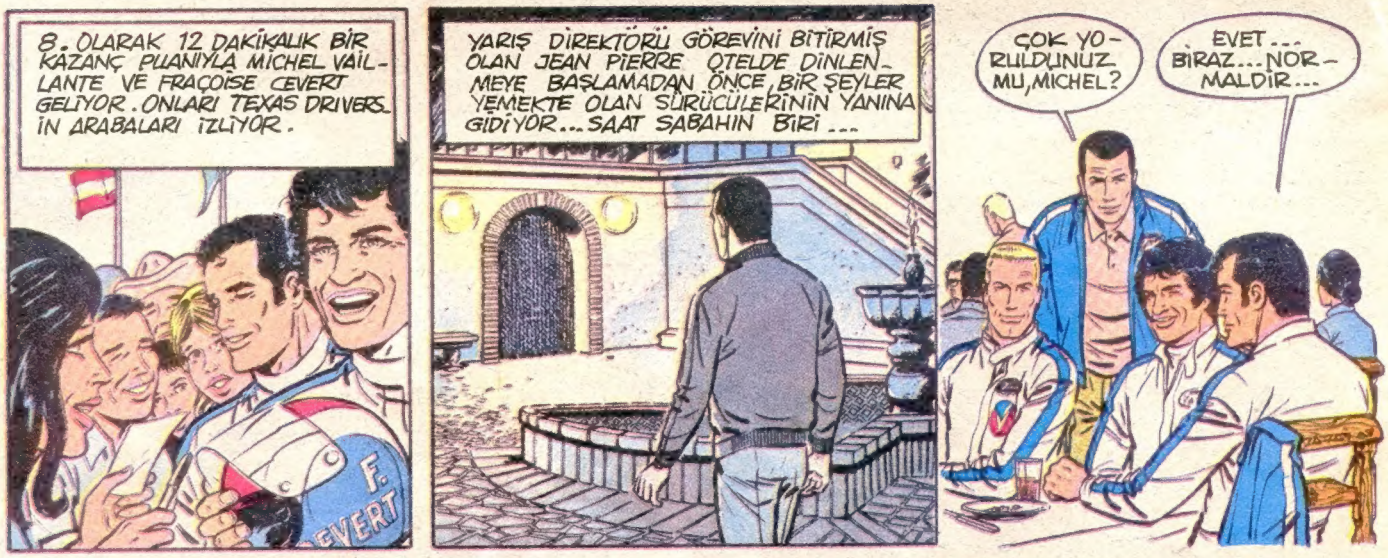

ölüm yolcuları

Michel Vaillant ve birçok ünlü yarışçıların çok iyi arabalarla katıldığı BÜYÜK YARIŞ başlamıştır. Amerika kıtasını baydan baya geçecek yarışçılar 4. etabın sonunda bazı güçlüklerle karşılaşırlar...

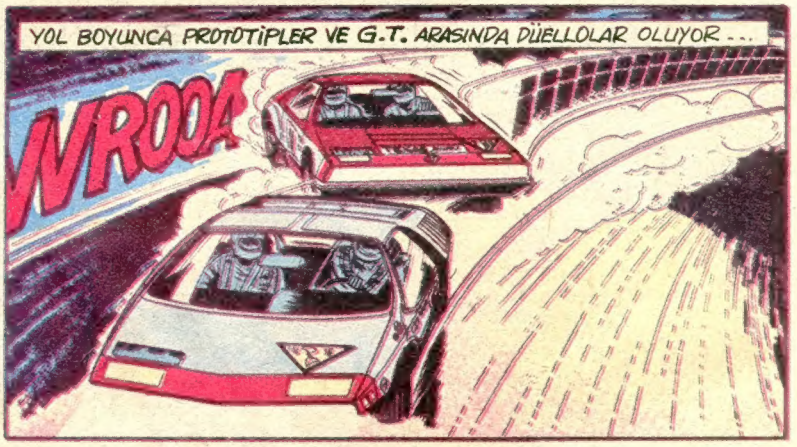

ÇOK CANLI BİR GECENİN SONUNDA MEKSİKO CİTY'YE YAKLAŞILDI. BAZILARI İÇİN YARARLI, BAZILARI İÇİN DE ZARARLI BİR PARKUR...

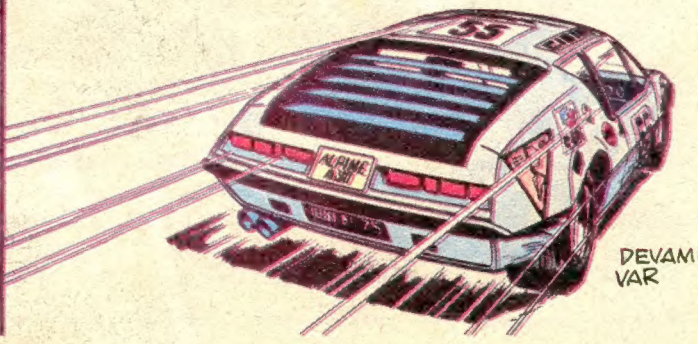

Komiser Varga/

ÖLDÜRÜLEN KIZ

soru/ KOMİSER VARGA NEDEN BARROS'U SUÇLADI?

cevap/ Otopsiyi yapan doktorun dediğine göre kadının vücudunda hiç kan kalmamıştı. Oysa ki resimde görüldüğü gibi cesedin bulunduğu yerde en ufak bir kan izi yoktu. Kan lekesi şüphesiz Barros'un odasında kaldı. Ve hizmetçinin şüphesini çekmemek için katil tarafından üzerine bir damacana şarap dökülduktan sonra temizlettildi.